

مجلس و دولت دوروزیژه را پشتسرگذاشتند

نمایش حل مسائل با ظرفیت داخل

علی ملکی

خبرنگار گروه سیاست

«فشارهای خارجی» و «ناکارآمدی داخلی» دست‌به‌دست هم داده تا نارضایتی مردم همچنان در سطح قابل توجهی باشد. سه مدل پاسخگویی در برابر این نارضایتی‌ها مطرح است:

ساده‌ترین مدل، انکارکردن مشکلات و انباشت آن‌ها برای دولت‌ها و مجلس‌های بعدی است. مدل دوم مبتنی بر سپردن همه چیز به مذاکره است. پاسخی که ساده به نظر می‌رسد؛ اما امروز و در شرایط تحمیل جنگ، بازگشت تحریم‌ها و خواسته‌های فضایی طرف مقابل، دیگر نمره کامل از مردم نمی‌گیرد. پاسخ سوم راهگشاستر اما درعین حال نیازمند چینش نظام‌مند قواعد میان قواست. در این مدل ابتدا باید امکانات موجود ارزیابی شوند و سپس از فرصت‌های حال حاضر نهایت بهره‌برداری انجام شود. جلسات فشرده روزهای دوشنبه و سه‌شنبه در مجلس شورای اسلامی به همین منظور برگزار شد و نمایندگان و به‌ویژه کسانی که حتی پروژه بنی‌سدرسازی از رئیس‌جمهور را کلید زده بودند، سعی کردند با حرکت میان مرز افراط و انفعال و ارائه راه‌حل‌های میانه و اجرایی، دولت را به سمت کارایی سوق دهند. دولتی‌ها هم سعی کردند با رویکردی تعاملی‌تر، مطالبات نمایندگان را پاسخ دهند و فضا را به اجماع نزدیک کنند. اگر وفاق را استفاده از اشتراکات برای بهبود وضعیت کشور معنا کنیم، اتفاقی که در این دوروز زیر سقف ساختمان سبز بهارستان رخ داد، وجه عینی وفاق بود.

معیشت در اولویت

بررسی نحوه اجرای برنامه هفتم توسعه نه فقط آزمونی برای دولت جدید، بلکه محک جدی برای شیوه تعامل دو قوه در دوره‌ای است که کشور بیش از هر زمان دیگری به هم‌افزایی و تصمیم‌سازی هماهنگ نیاز دارد. در نشست‌های فشرده اخیر مجلس، رئیس‌جمهور و اعضای کابینه‌اش در کنار نمایندگان مجلس حاضر شدند تا درباره مسیر آینده کشور گفت‌وگو کنند؛ گفت‌وگویی که گاه رنگ انتقاد گرفت و گاه به اجماع نزدیک شد. شاید آنچه این جلسات را از نمونه‌های مشابه در دوره‌های پیشین متمایز کرد، ترکیب «حضور کارشناسی دولت» و «موضوع‌گیری نقادانه مجلس» بود. هر دو طرف با علم به حساسیت شرایط اقتصادی کشور، تلاش کردند از تقابل پرهیزند و درعین حال از طرح مسائل بنیادین غافل نمانند. محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس برنامه هفتم توسعه را «سند ميثاق ملی» خواند و بارها بر این نکته تأکید کرد اجرای آن نیازمند تحرک و انضباط مالی در دولت است. او محور سخنان خود را سه موضوع حیاتی کشور دانست؛ معیشت مردم، اصلاح ساختار انرژی و پیشبرد پیشران‌های توسعه. این سه محور عملاً شالوده بسیاری از بحث‌های دو روز گذشته را تشکیل دادند. در مقابل مسعود پزشکیان در مقام رئیس‌جمهور، ضمن ارائه گزارشی از عملکرد دولت، تلاش کرد از چشم‌انداز اجرایی به دغدغه‌های مجلس پاسخ دهد. او گفت برای بهبود معیشت مردم «یک روز در میان» جلسه می‌گذارد و تأکید کرد که «اگر این مسئله در اولویت نباشد به بیراهه می‌رویم.»

هدف مجلس تقویت توان اجرایی دولت است

در زمینه اقتصادی هم هر دو قوه بر ضرورت بازتعریف سیاست‌های حمایتی، به‌ویژه در حوزه کالابرج الکترونیکی، اتفاق‌نظر داشتند؛ اما طبیعتاً در شیوه اجرا دیدگاه‌ها متفاوت بود. قالیباف از تداوم سیاست‌های سنتی یارانه‌ای انتقاد کرد و خواستار تمرکز بر «کالابرج هوشمند» شد؛

ایستاری که به گفته او می‌تواند قدرت خرید مردم را در برابر تورم حفظ کند. در همین حال، رئیس‌جمهور به مسئله تورم از زاویه‌ای ساختاری‌تر پرداخت و عامل اصلی آن را «کسری بودجه و انتظارات غیرواقع‌بینانه از دولت و مجلس» دانست. در بخش دیگری از مباحث، موضوع انرژی و ناترازی‌ها محور گفت‌وگو قرار گرفت. پزشکیان از نصب هزاران مگاوات پنل خورشیدی در سال جاری خبر داد و آن را نشانه‌ای از عزم دولت برای گذار به انرژی‌های پاک دانست؛ اما قالیباف تأکید کرد حل بحران انرژی تنها با اصلاح ساختاری امکان‌پذیر است، نه با پروژه‌های پراکنده. او یادآور شد که «تا اصلاح در حوزه انرژی اتفاق نیفتد، هیچ اصلاح اقتصادی‌ای معنا ندارد.» در کنار این جدال‌های کارشناسی، فضای کلی مجلس نه متشنج بود و نه یک‌دست، بلکه در مسیر تعادلی میان نقد و همکاری حرکت می‌کرد. برخی نمایندگان هم در نقی‌هایشان اشاره کردند هدف از بررسی عملکرد دولت، تغییر مسیر نیست، بلکه تقویت توان اجرایی آن برای تحقق اهداف توسعه‌ای است.

دوروز پرتش اما سازنده به پایان رسید؛ روزهایی که بهارستان در آن صحن گفت‌وگو بود. شاید بتوان گفت خروجی نانوشته این جلسات، شکل‌گیری نوعی «وفاق مشروط» میان دولت و مجلس بود؛ وفاقی که بر پایه گفت‌وگو، نقد منصفانه و درک مشترک از اولویت‌های کشور بنا شده است. اگر این مسیر ادامه یابد، می‌تواند الگویی تازه از همکاری عقلانی و کارآمد در نظام حکمرانی ایران رقم بزند.

مجلس؛ شریک اجرایی دولت

در بخش پایانی جلسات، قالیباف بار دیگر بر ضرورت «عمل‌گرایی و تمرکز بر حل مسائل واقعی مردم» تأکید کرد و گفت مجلس به دنبال رقابت سیاسی با دولت نیست، بلکه می‌خواهد در مسیر رفع مشکلات کشور، شریک اجرایی دولت باشد. او یادآور شد برنامه هفتم توسعه باید از سطح شعار خارج شود و به برنامه‌ای قابل تحقق تبدیل گردد: «ما اگر می‌خواهیم مردم نتیجه برنامه‌ها را در زندگی خود حس کنند، باید هم‌زمان با انضباط مالی، تصمیم‌های شجاعانه بگیریم. امروز کشور بیش از هر زمان دیگری نیازمند هماهنگی، شفافیت و انسجام تصمیم‌گیری است.» قالیباف با اشاره به تأکید رهبر انقلاب مبنی بر لزوم تحقق کامل برنامه هفتم افزود: «نیاید اجزاه دهیم این برنامه مانند برنامه‌های قبلی تنها روی کاغذ بماند. مجلس با نظارت مستمر و دقیق، اجرای بند به بند آن را پیگیری خواهد کرد.» او خطاب به وزرای اقتصادی دولت گفت چالش‌های کنونی کشور از کسری بودجه تا ناترازی انرژی با تصمیم‌های مقطعی حل نمی‌شود و نیاز به «اصلاحات ساختاری» دارد. قالیباف تصریح کرد: «باید در سیاست‌های حمایتی بازنگری کنیم؛ پرداخت یارانه نقدی و بسته‌های موقت حمایتی دیگر جواب نمی‌دهد. کالابرج هوشمند می‌تواند قدرت خرید مردم را حفظ کند بدون آنکه بار توری جدیدی بر اقتصاد تحمیل شود.» درعین حال، رئیس مجلس از دولت خواست نگاه جامع‌تری به بخش تولید و انرژی داشته باشد و افزود: «تا اصلاح در حوزه انرژی اتفاق نیفتد، هیچ اصلاح اقتصادی‌ای به ثمر نمی‌رسد. ما باید تولید را محور سیاست‌های توسعه‌ای قرار دهیم و از تصمیم‌های جزیره‌ای پرهیزیم.»

پزشکیان: باید هماهنگ باشیم

در سویی مقابل، پزشکیان با لحنی جدی بر اولویت معیشت مردم تأکید کرد و گفت: «اگر زندگی مردم بهبود پیدا نکند، بر برنامه‌ای روی کاغذ می‌ماند. من تقریباً یک روز در میان برای همین موضوع جلسه می‌گذارم. اگر معیشت مردم در اولویت نباشد، همه چیز به بیراهه می‌رود.» وی

پروژهٔ سوءاستفاده از یک رویداد شهری با استعفای شهردار شکست خورد

تور اسرائیل در اهواز پاره شد

زهرا طیبی

خبرنگار گروه سیاست

خودکشی، سوءمدیریت، اعتراض صنفی و حتی قطعی آب و برق بهران‌هایی هستند که ممکن است در هر کشوری رخ دهد و طبیعتاً اعتراضاتی را هم به همراه داشته باشد؛ اما دشمنان ایران در تلاشند تا با بهره‌برداری از این اتفاق‌ها در ایران، بحران ایجاد کند. یکی از اصلی‌ترین نقش‌آفرینان در تبدیل این وقایع به بحران، رسانه‌های ضدایرانی وابسته به دشمن هستند. آنها وظیفه دارند با بزرگنمایی، یک رخداد را به اعتراضی علیه کل ساختار تبدیل کنند. با توجه به اینکه برخی از این اتفاقات در سایه برخی سوءمدیریت‌ها رخ داده است، انتظار می‌رود مسئولان حساسیت بیشتری در مواجهه با این اتفاقات ناگوار داشته باشند؛ چراکه ممکن است یک مسئله صنفی و اجتماعی، با نقش‌آفرینی دشمنان، رسانه‌های ضد ایران و گروهک‌های تروریستی ابعاد دیگری پیدا کند.

آنچه در چند روز گذشته در ماجرای خودسوزی جوان اهوازی رخ داد، از جمله این موارد است. این اتفاق ناگوار، در سایه سوءمدیریت مسئولان شهرداری رخ داده است اما تبعات آن می‌تواند بسیار عمیق باشد. اتفاق ناگوار ی که برای فواد شمس تحلیلگر سیاسی افتاده نیز از این ماجرا منفک نیست. قابل انکار نیست در این قبیل مسائل تلخ، دشمنان پای کار می‌آیند تا با بزرگنمایی در روایت ماجرا، تولید بحران کنند.

در حال حاضر کشور درگیر برخی مشکلات محیط زیستی مثل کم‌بارشی است و در حوزه‌های اقتصادی و معیشتی نیز مشکلاتی وجود دارد. بنزین ریختن بر روی این اتفاقات از سسوی رسانه‌های ضد ایران و گروهک‌ها، در این موقعیت دور از انتظار نبوده و نیست اما ما در این میدان چه نقشی داریم؟ برکسی پوشیده نیست که در جریان جنگ ۱۲ روزه، دشمن تمام تلاش خود را کرد تا مردم را علیه ایران به خیابان بکشانند اما مردم پا درایت، نقشه آنها را بر آب کردند. همین موضوع در کنار ضربات موشکی باعث شد تا در همان روزهای ابتدایی طرف غربی به دنبال آتش‌بس و پایان جنگ باشد.

در حال حاضر بهترین راه برای عبور از این شرایط خطیر، مدیریت هوشمندانه

و کاهش میزان خطا در شرایط بحرانی و برخورد سریع با هرگونه قصور و خطا در مدیریت است. در این میان استعفای شهردار اهواز شاید بتواند این امکان را از بحران‌سازان خارج نشین که به دنبال آشوب‌افکنی از این ماجرا بودند بگیرد.

ماجرای یک خودسوزی

در کمتر از یک هفته گذشته ماجرای خودسوزی احمد بالدی، یک جوان اهوازی در حالی‌که مأموران شهرداری در حال تخلیه مغازه او بودند، رسانه‌ای شد. گفته می‌شود شهرداری در حال تخلیه مغازه اغذیه‌فروشی او بوده که او در اعتراض، مأموران شهرداری را تهدید به خودسوزی می‌کند. پدر احمد، گفته که پاسخ مأموران شهرداری این بوده که: «آتش بزن ببینیم.» این جوان یک هفته بعد از خودسوزی به‌خاطر عوارض ناشی از سوختگی فوت کرد. شهرداری اهواز در اسنادی که منتشر کرده مدعی شده یک هفته پیش از تخریب به مغازه اغذیه‌فروشی اخطار داده شده بود که به دلیل تغییر کاربری باید طرف یک هفته این مکان را تخلیه کند. شهرداری همچنین مدعی شده که بدون مجوز این مکان تغییر کاربری داده شده است. اما انتشار این اسناد نتوانست منجر به پایان ماجرا شود تا اینکه ظهر روز گذشته، شهردار اهواز استعفا داد و معاون خدمات شهری شهرداری، شهردار منطقه ۳ و معاون شهرداری منطقه ۳ و مسئول اجرائیات شهرداری از سمت خود برکنار شدند.

پروژه‌سازی از یک خودکشی

خودسوزی جوان اهوازی تنها اتفاق پرچاشیه‌روزی‌های گذشته نبود. فوادشمس، روزنامه‌نگاری که بنابه روایت خودش، بعد از ۷ سال کار شرکتی در شهرداری کرج اخراج شده بود، خودکشی کرد. بلافاصله هم برخی اکانت‌ها که صحت ادعای آن‌ها محل تردید است مدعی شدند فواد شمس خودکشی نکرده، بلکه کشته شده است. ایجاد یک اکانت مشکوک و پیام‌های بعدی آن این شائبه را تقویت می‌کند که تلاش و برساختی برای القای این موضوع وجود دارد که آنچه برای فواد شمس رخ داده، یک اتفاق معمولی نبوده تا بتوانند این ماجرا را هم به نظام حکمرانی متصل کنند. علاوه بر ماجرای فواد شمس، قصه قطع آب در برخی دانشگاه‌ها هم اعتراض برخی از دانشجویان را به همراه داشت.

خاطر نشان کرد: «ما می‌خواهیم پایبند قانون باشیم و تا جایی که بتوانیم، مصوبات مجلس را اجرا کنیم؛ اما همه باید بدانیم که منابع محدود است و اگر با هم هماهنگ نباشیم، هیچ برنامه‌ای نتیجه نمی‌دهد.» رئیس‌جمهور همچنین بر ضرورت جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی تأکید کرد و گفت دولت در حال تسهیل مقررات برای فعالان اقتصادی است تا چرخه تولید جان بگیرد. او در بخشی از سخنانش خطاب به نمایندگان گفت: «اگر می‌خواهیم تورم را کنترل کنیم باید با هم در یک مسیر حرکت کنیم. دولت به‌تنهایی نمی‌تواند بدون همکاری مجلس، نظام بانکی و بخش خصوصی این کار را پیش‌برد.»

خنثی‌سازی مین در بهارستان و پاستور

نمایندگان و اعضای کابینه توانستند در این دو روز بررسی برنامه هفتم توسعه، بخشی از هویت گمشده خود را بازیابی کنند. باین حال این جلسات نشان داد تله‌هایی پیش پای هرکدام از بازیگران دو قوه وجود دارد که دولت و مجلس باید با جلب رضایت ملی تا حد ممکن با آن‌ها فاصله‌گذاری کنند. نخستین تله که متوجه دستگاه اجرایی است، رقیب دانستن و دشمن انگاری مجلسی‌هاست. ارکان دولت باید توجه داشته

باشند که لازمه حکمرانی خوب، توازن میان قواست و مجلس، حزب رقیب نیست که مدام با آن دچار چالش شود. تله دوم بیش‌برآوردی مجلس از دولت است. کارویژه نمایندگان قانون‌گذاری، مطالبه و نظارت بر اجرای قوانین است؛ اما مجلس باید نسبت به این موضوع آگاه باشد که با دولتی کار می‌کند که هنوز سه‌ه سال تا پایان عمرش باقی مانده و چالش‌هایی را تجربه کرده که شاید هرکدام برای ازپای‌درآوردن یک دولت کافی باشد؛ از جنگ گرفته تا اسنب‌بک و مباحث اجتماعی مختلف، بنابراین توقعات مجلس از دولت باید مبتنی بر وضعیت واقعی دولت و سرزمین باشد تا به ثمر بنشیند. تله سوم در پروسه استیضاح وزرا تعبیه شده است. در ماه‌های اخیر خبرهایی مبنی بر استیضاح برخی وزرای دولت مطرح بوده و در این میان، برخی اتهامات متوجه هیئت‌رئیس مجلس شده مبنی بر اینکه مانع طرح استیضاح‌ها می‌شود. این در حالی است که اساساً هیئت‌رئسه اختیار چنین اقدامی را ندارد و نمی‌تواند جلوی استیضاح را بگیرد. سوی این امر باید توجه داشت استیضاح آخرین مرحله از فرایند نظارت نمایندگان بر عملکرد وزیران است نه ابزار تسویه حساب یا نمایش قدرت. این اتفاق تعامل را به تقابل می‌رساند و در نهایت چنانچه تجربیات گذشته نشان داده، به اصلاح امور منجر نمی‌شود.

فرهنگیتمان

فرهنگیتمان

فرهنگیتمان

پیچیده‌تر کرده است. در قصه قطع آب خوابگاه‌های دانشجویی نیز این انتقاد وارد است؛ چراکه می‌بایست تدابیری اندیشیده می‌شد که بعد از قطع آب، تأمین آب مورد نیاز دانشجویان با مشکل مواجه نشود.

باید فراموش کرد که اگرچه کشور از جنگ عبور کرده؛ اما همچنان دشمنان در تلاشند تا به هر طریقی در کشور، آشوب به پا کنند. طبیعتاً در این شرایط می‌بایست این میزان از آگاهی در سطوح مختلف مدیران وجود داشته باشد و توجه شده باشد که در برخورد‌ها و اقدامات نظارتی شان از ایجاد جنجال تا جای ممکن فاصله بگیرند.

این گزاره قابل انکار نیست که جامعه نسبت به بروز برخی اتفاقات حساسیت بیشتری دارد، مخصوصاً اگر شواهد این شائبه را تقویت کند که مظلوم ماجرا مردم عادی بودند. اما خطای برخی در فضای رسانه‌ای و برخی نخیشان آن است که اتفاق رخ داده را بیش از اندازه بزرگ‌نمایی می‌کنند و علاوه بر آن برخوردی احساسی با ماجرا دارند. آنها مطالب اینچنینی را در فضای رسانه‌ای منتشر می‌کنند. این مواضع از جانب چهره‌های رسانه‌ای شاخص طبیعتاً روی فضای اجتماعی و واکنش مردم اثر می‌گذارد. انتظار آن است که چهره‌های رسانه‌ای و سیاسی در اظهارنظر هایشان در مورد این اتفاقات به این موضوع توجه کنند که دشمن به دنبال بهانه‌ای برای بحران‌سازی در کشور است و رفتارها و مواضع احساسی و غیردقیق آن‌ها می‌تواند پاس گلی به دشمنان برای شروع بحرانی جدید بدهد. خودکشی یا خودسوزی فی‌نفسه اتفاق تلخ و ناگواری است که می‌بایست علل بروز آن از جانب کارشناسان در هر جامعه‌ای مورد بررسی قرار گیرد؛ اما نام‌گذاری «مرگ خودخواسته» روی این اتفاق و القای این گزاره که بروز چنین اتفاقات تلخی در کشور، روندی افزایشی دارد و به‌نوعی در حال عادی شدن است، بازی در زمین دشمنان ایران است؛ چرا که پروژه دشمنان صهیونیست آن است که القا کنند کشور با مجموعه‌ای از بحران‌های زیست‌محیطی و اجتماعی مواجه است که مقصر آن نه رویدادهای طبیعی یا حادثه، بلکه مستقیماً نظام حکمرانی ایران است و به‌تبع آن جنگ و آشوب داخلی به راه به پیندازند.